

GÜVEN TURAN'IN YAZ ÜÇGENİ ROMANINDA AŞKIN BİLEŞENLERİ*

Kübra GÖK SOLAK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Hatay, Türkiye
gok.48.kubra@gmail.com
Orcid ID: 0000-0002-1145-5997

Ahmet EVİS

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Hatay, Türkiye
ahmetevis@gmail.com
Orcid ID: 0000-0003-4205-2661

Makale Geliş Tarihi: 15/08/2022

Makale Kabul Tarihi: 08/10/2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atıf: Gök Solak, K., & Evis, A. (2022). Güven Turan'ın Yaz Üçgeni romanında aşkın bileşenleri.
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19(50), 69-82.

Öz

Türk edebiyatının 1960 kuşağına mensup; şiir, öykü, eleştiri, roman gibi çeşitli türlerde eserler kaleme alan Güven Turan, benimsemiş olduğu modern sanat anlayışı etrafında bireysel konu ve temalara yönelir. Varoluşçu bir düzlemde insanı anlama ve anlatmaya çalıştığı eserlerinde bireyin iç dünyasını gerçekçi şekilde sunar. Toplumsal, dinî, siyasal vb. değişkenlere eserlerinde pek yer vermez. Olaylardan ziyade durumlara göre inşa edilen kurguya, fikrî çıkmazlar çerçevesinde tasarlanmış bir diyalektik eşlik eder. Aşk, yalnızlık, umut, hayal kırıklığı, arayış gibi modern sanatla özdeşleşen kavramlar ise romanlarının ortak duygu ve düşünce dünyasını yansıtan temalarındandır. Yazar, birçok eserinde aşk temasını merkeze taşır. Aşk duygusunun insan üzerindeki derin ve kapsayıcı etkisi, beraberinde erotizm ve cinselliğin de eserlerde sıkça işlevsellik kazanmasında etkili olur.

Bu çalışmanın amacı Güven Turan'ın Yaz Üçgeni isimli romanındaki aşk duygusuyla ortaya çıkan tematik yapıyı ve bu yapının değişkenlerini tespit etmek ve incelemektir. Araştırma nitel bir çalışma olup metin merkezli bir bakış açısıyla hazırlanmıştır. Çalışmanın verileri teorik kaynaklar ekseninde ve romandan hareketle elde edilmiştir. Yapılan değerlendirme ve çıkarımlar neticesinde yazarın, aşk temasını; sevgi, cinsellik, erotizm gibi beşeri duygulara dayandırarak ve modern bireyin tipolojisine uygun şekilde tasarladığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Güven Turan, Yaz Üçgeni, aşk, erotizm, cinsellik*

* - Bu makale Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından 24/03/2022 tarihinde kabul edilen *Güven Turan'ın romanlarında yapı ve tema* başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

- Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

- Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan edilmemektedir.

THE COMPONENTS OF LOVE IN GÜVEN TURAN'S YAZ ÜÇGENİ NOVEL

Abstract

Güven Turan, who is a member of the 1960s generation of Turkish literature and has written works in various genres such as poetry, short stories, criticism, and novels, tends towards individual subjects and themes around the understanding of modern art he has adopted. He presents the individual's inner world realistically in his works, in which he tries to understand and explain the human being on an existential level. He does not give much place to social, religious, political, etc. variables in his works. The fiction, which is constructed according to situations rather than events, is accompanied by a dialectic designed within the framework of intellectual dead-ends. The concepts identified with modern art, such as love, loneliness, hope, disappointment, and quest, are among the themes of his novels that reflect the world of common feelings and thoughts. The author puts the theme of love to the center in many of his works. The deep and inclusive effect of the feeling of love on people is effective in the fact that eroticism and sexuality frequently gain functionality in the works.

The aim of this study is to determine and examine the thematic structure that emerges with the feeling of love in Güven Turan's novel "Yaz Üçgeni" (Summer Triangle) and the variables of this structure. The research is a qualitative study and was prepared with a text-centered perspective. The data of the study were obtained on the axis of theoretical sources and based on the novel. As a result of the evaluations and inferences, it has been concluded that the author has designed the theme of love by basing it on human feelings such as love, sexuality, and eroticism, and in accordance with the typology of the modern individual.

Key Words: *Güven Turan, Yaz Üçgeni, love, eroticism, sexuality*

Giriş

İnsan tabiatının doğal bir parçası olan aşk; gündelik hayattan, şahsi yönelimlere dek uzanan geniş bir çerçevede kişi üzerinde belirleyici bir faktördür. Başta felsefe ve psikoloji olmak üzere özellikle sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde sıkça işlenmiş ve merkeze alınmış konulardandır. Aşk olgusuna olan bu ilgi, genelde toplumun özelde ise bireyin duygu, düşünce ve davranışlarını anlamlandırma yol göstericiliğinden kaynaklanır. Aşkın Batı ve Doğu medeniyetlerinde geçmişten bugüne dek çeşitli boyutlarıyla tartışıldığı ve farklı alanların çalışma sahalarına göre tasnif edildiği görülür. En genel anlamda ilahi ve beşerî aşk biçiminde sınıflandırılan aşk, özünde insanın içgüdüleri ve duyguları etrafında bir düşünce dünyası oluşturarak tek bir temelde birleşir. Bu temel, tarihsel süreçte sanat dalları ve akımlar üzerinden estetik değer taşıyan eserlerde bazen merkezî bir konu ya da tema şeklinde bazen de çağrışımlarının oluşturduğu bileşenlere göre işlenir. Çalışmanın muhtevasına uygunluğu bakımından modern sanat ve edebiyat içerisinde aşkın; bireysel, tensel ve şehevi boyutlarının realist ve varoluşçu tarzda ele alındığı görülür.

Varoluşsal anlamda da aşkın bileşenleri her kişi ve ilişkide farklılık gösterir. Aşkın ruha ve bedene hitap etme şekli tutku, yakınlık, bağlılık, arzu, cinsellik, erotizm gibi kavramlarla gösterilir. Modern Türk edebiyatı özelinde düşünüldüğünde aşkın söz konusu kavramlara uygun şekilde, daha bireysel ve romantik bir duyusuyla ele alındığı görülür. Modern sanat anlayışına uygun biçimde kaleme alınan *Yaz Üçgeni* romanında aşk, genellikle ikili ilişkiler ekseninde tasarlanır. Aşkın getirdiği erotizm ve cinsellik, romanın ana temalarından ikisini oluşturur. Cinsellik, erotizm ve aşk, roman içerisinde birbiriyle kuvvetli bağlar kurarak kurgunun temel seyrini belirler.

Cinsellik ve erotik kullanımların yer aldığı kısımlarında ayrıntılı tasvirlerle başvurulması ise romanın dikkat çekici özelliklerindedir.

Güven Turan'ın romanlarında birçok ortak yapısal ve tematik kullanımlara rastlamak mümkündür. Şöyle ki yazar, modernist bir tavırla *“psikolojik unsurları kişi özelinde ele alarak aşk, sevgi, toplum, cinsellik, yalnızlık, ölüm, zaman, benlik arayışı gibi hususları tematik düzlemde okurun dikkatine sunar. Olaydan ziyade durumlara yönelen yazar, yer yer sosyal eleştirilerde bulunarak modern dünyanın çıkmazlarını da somut bir şekilde gösterir”* (Evis, 2020: 28). Duygu dünyası etrafında karakterize edilen başkişiler, daha çok aşk teması ve yarattığı çeşitli duygularla birlikte anlatılır. Roman kişilerinin kendini bulma çabaları, yabancılaşmaları, yalnızlaşmaları ve kimlik kargaşaları aşk duygusu ile bağdaştırılır. Modern yaşam içerisinde bunalımlara giren bireylerin anlatıldığı eserlerde aşk teması kişi ve olayların anlamlandırılmasında işlevsel bir misyon yüklenir. Özellikle aşkın farklı bileşenler etrafında ve insanın iç dünyasına uygun, gerçekçi şekilde sunumu, Turan'ın romanlarını popüler türden uzaklaştırarak yazınsal bir düzleme taşır.

Bu makalede Güven Turan'ın *Yaz Üçgeni* isimli romanındaki aşk temasının ve bu temayla birlikte oluşan diğer bileşenlerin roman içerisindeki görünüşleri taşıdıkları estetik değere göre incelenmiştir.

1. Aşk, Cinsellik, Erotizm

İnsanlık tarihiyle eşzamanlı şekilde var olan aşk, karşılığını esasen insan ruhunda bulur. Bireyin aşkı herhangi bir “şey”e karşı hissetmesi ve bunu duygu dünyasında beslemesi doğal bir süreçtir. Söz konusu süreç içerisinde insan ruhu ve psikolojisi aşk ve bileşenlerinden etkilenecek gelişir. Ruhun beslendiği noktada beden de ihtiyaç güdüsüyle birlikte beliren tatmin eğilimi, aşkın; tutku, arzu, bağlılık gibi kavramlarla olan bağını gösterdiği gibi kişinin karakteristik özelliklerini ortaya çıkaran duygu yapısının inşasında işlevsellik kazandığı söylenebilir.

İnsanlık tarihi içerisinde aşkın ilk örneklerinden biri hem beşerî hem de ilahî boyutuyla işlenen Âdem ile Havva'nın varoluşudur. Havva'nın Âdem'in kaburga kemiğinden yaratılışı, ruhun bedenle olan ilişkisini örnekleyen en bilindik inançlardandır. Ruh-beden algısı insan duygularının tamamlanmasında temel etkenlerdendir. İlk insanlarda dahi aşkın var olması, sonraki dönemlerde bireyler için bu duygunun önemli bir yere sahiplik edeceğinin ipucudur. Geçmişten günümüze dek aşk ile ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Antik çağdan günümüze dek birçok filozof, psikolog ve sanatçı, çeşitli disiplinlerde farklı tanımları olan aşk duygusu hakkında ortak kavramlar oluşturmuştur. Böylesi zengin bir külliyat içinde aşkın genel olarak ruhsal/psikolojik ve bedensel/fiziksel etkilerine göre anlamlandırıldığı görülür. İşin psikolojik tarafı bireyin duygu dünyasına temas ederken beden yönü ise tensel eğilimlerle bağlantılıdır.

Aşkın salt hissi yoğunluğu dışında bedendeki etkisiyle işlenmesi pragmatik veya realist eğilimlerin yaygınlaşmasına hizmet eder. İnsan gerçeğini her yönüyle anlama ve anlamlandırmada bu husus önem arz etmektedir. Sanat eseri içinde sadece romantik bir duyuştan koparak nesnel gözlemlere dayanan bir muhtevanın oluşumunda beden aşk kavramıyla beraber işlenmesi tutarlı ve gerçekçi bir yapının oluşumunda önem kazanır. Dolayısıyla beden-aşk bağı yarattıkları fizyolojik değişimlere göre sanat eserlerinde sıklıkla işlenir. Örneğin kişinin aşk duygusu ile hissettiği heyecan, bedeninde değişimlere neden olabilir. Bedende varlığını gösteren kasılmalar, heyecanlanmaya bağlı oluşan mide ağrıları gibi istemsiz fiziksel tepkiler, aşkın bedenle olan bağlantısını açıklayan temel göstergelerdir. Birine karşı hissedilen yoğun sevgi, o kişiyi arzulama isteğini ortaya çıkarabilir. Bu istek doğrultusunda aşkın bileşenlerinden cinsellik ve erotizm kavramları doğar. Dolayısıyla içtenlik, tutku ve bağlılığın insandaki oluşumu, bir yönüyle, aşka tekabül eder.

Psikoloji alanında aşk ile ilgili farklı tipolojilerin de mevcut olduğu bilinmektedir. Örneğin Robert Sternberg'in (1986'dan aktaran Uştuk, 2016: 60) Aşk Üçgeni' (Love Triangule) adlı

teorisinde aşk kavramsal olarak üç değişkenden oluşur. Bunlar yakınlık (intimacy), ihtiras (passion) ve bağlılıktır (commitment). Her üç değişkeni bünyesinde barındıran aşk türü ise bütünleşmiş aşk (consummate) olarak tanımlanır. Ozan Uştuk ise ilgili alandaki çalışmalardan hareketle kavrama dair genel tipolojiyi şu şekilde belirler:

Bütünleşmiş aşktan (consummate love) farklı olarak, yakınlık ve bağlılığın birleşimi ile oluşan şefkatli aşk (compassionate love), ihtiras ve adanmışlığın birleşiminden meydana gelen tutkulu/apılca aşk (fatuous love) ve yakınlık ve ihtiras ile ortaya çıkan romantik aşk (romantic love) olarak üç temel biçim görülmektedir. Bu biçimlerin yanı sıra bu üç unsurun tek tek mevcut olduğu ilişkilerin de olmasına rağmen, bunlar başlı başına bir aşk tipi olarak kabul edilmezler. Sadece adanmışlık boş aşk (emptylove), sadece tutku karasevda (infatuation) ve sadece yakınlık unsurunun barınması hali de hoşlanma (liking) olarak adlandırılır (2016: 60).

Aşk, insanı bir varlığa, nesneye herhangi bir değere iten gönül bağıdır. Tarihsel süreçte çeşitli düşünürler tarafından aşk olgusuna farklı yaklaşımlarla değinilir. Örneğin yazılı temel kaynaklardan Antik Yunan eserlerinde aşk ifadesi "Eros" söylemiyle özdeşleştirilirken işlevselliği bakımından birleşme ve üretmeyi sağlayan doğal bir güç şeklinde izah edilir. Ayrıca kavram, felsefi bağlamda ilk kez Plotinus, Platon, Sokrates ve Empodekles tarafından tartışılır (Çınar, 2019). Platon'un *Şölen'*ine bakıldığında aşkın somut bir varlığa veya herhangi bir ideye olan tutkusu öne çıkar. Bu durum, kadın ve erkek cinsiyetlerinin yaratımı üzerinden örneklendirilir (Platon, 2020: 28). Descartes'a göre aşk, akla uygun ve tutkuya dayalı insani bir hâl şeklinde sınıflandırılır. Teolojik yönden de aşkı irdeleyen düşünür, aşkı hem meta olarak hem de manevi yönüyle değerlendirir. İncelemede ruh ile aşkın bütünlüğü iyi ve kötü olan yönüyle çeşitlendirilir. Aşk iyi ile estetiğin peşindeyken ruh, barındırdığı problemlerle var olur. Tüm bu zıtlıkların birlikteliği, insani bağlamda aşk duygusunu yaratır (2021: 3-133). Empodekles aşkı kişi üzerinde hareket ettirici bir güç şeklinde tanımlarken Sokrates ise aşkı, özünde iyilikle yaratılmış insanın isteme arzusu olarak ölümlü şekilde dünyaya gelen insanın doğurma (genesis) eylemiyle ölümsüz olma yolundaki mücadelesi şeklinde açıklar (Çınar, 2019: 124, 134).

İlk ve Ortaçağ düşünürleriyle önemli tıp âlimleri, aşk kavramını bir çeşit hastalık olarak değerlendirerek insanın içindeki duygulanmaların bedene zarar verdiği düşüncesine de vurgu yaparlar. Örneğin Platon ölçüsüz aşkın bedende hastalıklara yol açacağını belirtir. Bu durum sadece bireysel değil aynı zamanda toplumsal problemlere de neden olabilir. Geçmişte ünlü tıpçıların "kara sevda" hastalığı şeklinde tanımladıkları aşka, çeşitli reçeteler yazdıkları da bilinmektedir. Yine aşk sebebiyle verem gibi başka hastalıkların da ortaya çıktığı yakın tarihimize dek edebî eserlerde sıkça işlenmiştir. Sonuç olarak ister felsefi ister tıbbi manada olsun aşkın ölçüsüz bir şekilde yaşanması kişi ve toplumda yıkıcı etkilere yol açan olumsuz bir unsur şeklinde tanımlanmıştır (Atlı, 2017: 4).

Antropolojik düzlemde bakıldığında beşerî aşkın romantik aşkla iç içe işlendiği söylenebilir. Bu hususta öne çıkan husus aşkın beden ve bedendeki tepkilemelerle ilişkisi yanında kültürel normlarla da alakalı oluşudur. Romantik aşkın oluşumunda insan vücudundaki tepkimeler kadar aşka dair evrensel inanın da gerekliliği vurgulanır. Dolayısıyla romantik aşk, hem bireysel hem de kültürel normların bütününden meydana gelmektedir (Fisher, 1992).

Aşk ve estetik üzerine çokça fikir beyan eden Schopenhauer ise ahlak kavramı ile aşk duygusunun zıtlığından bahseder. İnsanın, aşk uğruna sahip olduğu güç, zenginlik ya da itibarından vazgeçebilecek bir potansiyel taşıdığına vurgu yaparak aşkın insan hayatındaki mutlak ölçütlerden biri olduğuna değinir: "*Her türlü aşk ilişkisi, ister trajik, ister komik bir mahiyete sahip olsun, gerçekten insan hayatındaki diğer bütün hedeflerden daha önemlidir ve peşinde koşulurken gösterilen esaslı ciddiyeti tamamen hak eder*" (2006: 35-36).

Zygmunt Bauman ise aşka daha geniş bir perspektiften bakarak kişinin bütünlüklü bir kimlik kazanmasında sevgiyi ön plana çıkarır: “Kendimizi severken sevdiğimiz şey, sevilmeye layık olan ben’lerimizdir. Bizim sevdiğimiz şey, sevilme durumu ya da umududur. *Sevgiye layık nesnelere* olmak, bu şekilde *kabul edilmek* ve bu kabulün *kanıtına* sahip olmak demektir (...) Kendini sevmek başkalarının bize sunduğu sevgiden yola çıkarak oluşur. İkame edici şeyler kullanılsa bile, bunlar bu aşkın hileli dahi olsa kopyaları olmalıdır” (2012: 114-155).

Doğulu düşünürler tarafından ise aşk, daha çok kutsiyet ve mutlak varlıkla ilişkilendirilir. Nitekim ilahi aşkın kuvveti, beşeri aşktan önce gelir. Ülken’e göre yaratıcı konumundaki Tanrı, aşk duygusunu salt bir güç olmaktan ziyade eyleme geçişin nedeni şeklinde var eder (1993: 61). Kaldı ki İbn-i Sînâ’ya göre aşk, yaratılmış tüm varlıkların ontik manadaki sebebidir (2000: 73) İslam filozoflarından El-Kindî ve Farabî gibi düşünürler Tanrı’ya duyulan aşkın sevgiliye duyulan aşkın kaynağı olabileceğini savunurlar. Çünkü Tanrı’ya duyulan aşk, aşk biçimleri içinde en güzel olandır. Ayrıca böylesi bir aşk, insanın olgunlaşmasındaki en büyük etkidir. Nitekim insanoğlu tabiatı gereği iyilik, doğruluk ve refah peşinde olup fani hazların aldaticılığından uzak durmayı tercih eden bir varlıktır. Yaşamı boyunca onun asıl amacı, akli sayesinde maddi olanın aldaticılığından vazgeçip mutlak olanın/tanrının manevi varlığına yönelmekle hakiki mutluluğu yakalamaktır (Kaya, 1995: 162). Tasavvufi manada aşk, tesirindeki yoğunluğa/şiddete göre sırasıyla şu kavramlara göre tasnif edilir: İrade, Muhabbet, Hevâ, Sakabe, Tebettül, Alaka, Vüluğ, Kelef, Şağaf, Aşk, Ülfet, Garava, Hullet, Teyemmüm, Valeh, Tedellüh, Velâ (Cebecioğlu, 2017: 24). Tasavvuf anlayışında insan-ı kâmil olmanın öncelikli koşulu biricik sevgilinin öncelikle farkına varmak, ardından da sevgisine layık olmak adına çileli bir ömür sürmekten geçmektedir. Farabî; mutlak olan Tanrı’ya ulaşabilmek için nefsin, sezgi ve aklın içgüdüsel bağlamda aşka referans ettiğine vurguda bulunur. (Kaya, 1995: 162-163). Mevlana’ya göre aşk, beşerî ve ilahi olarak vardır. O, aşkı olgunluğa ulaşmada araç olarak görerek beşerî yahut ruhânî aşkı bir bütünün parçaları gibi değerlendirir. Dolayısıyla aşk, ona göre manevi tatminin rehberi misyonundadır (2005: 17). Bu bağlamda aşk, çeşitli filozoflar sayesinde tanımı genişletilmiş ve günümüzde de güncelliğini koruyan bir tartışma zemininde hâlâ işlenmektedir.

Batı ve Doğu medeniyetinde aşkın, dinî değişkenler ile bağdaştırıldığı durumlar hâricinde tensel yansımalarıyla çok kez sakıncalı görüldüğü de unutulmamalıdır: “*İçgüdü ile toplumsal kuralları karşı karşıya getiren ‘aşk’ adı verilen bu duygu, toplumsal kurallara göre ‘yasak’, ilahî kurallara göre ‘günah’ kelimeleriyle sık sık bir arada kullanılmıştır*” (Atlı, 2017: 8). Bu kullanım, teolojik yönetim biçimlerinde iktidarın koyduğu kurallara göre kendini muhafaza etme eğilimiyle de bağdaştırılabilir. Kişiye biçilen toplumsal cinsiyet rolleri de yine belirtilen sebeple ilişkilendirilebilir.

Psikolojik bağlamıyla aşkın tensel tarafına işaret eden cinsellik ise Freud’un ortaya attığı haz ilkesi ile açıklanabilir. Bu ilkeye göre insan dürtülerinin doğuştan mevcudiyeti, eğitiminin zorluğu ve nihayetinde benlik üzerinde etkisiyle cinselliğin, kişinin benlik oluşumunda işlevsel bir misyon taşıdığı vurgulanır (Freud, 2011).

Türk edebiyatındaki kullanım yoğunluğu bakımından aşk, en sık tercih edilen temalardan biridir. Divan ve halk edebiyatlarında hem ilahi hem de beşerî aşkın merkeze alındığı eserlere rastlamak mümkündür. Yeni Türk edebiyatının teşkiliyle aşk genellikle tensel boyutta ele alınır. Özellikle Servet-i Funûn Dönemi’nde aşk; Halit Ziya ve Mehmet Rauf gibi sanatçılarla tam anlamıyla tensel manada işlenmeye başlar. Anılan sanatçıların eserlerindeki özgün tarafı oluşturan temel husus, derin psikolojik tahlillerin aşk duygusu etrafında genişleyen cinsellik, erotizm, ihtiras gibi beşerî duygulanmaların gerçekçi bir şekilde sunumudur. Modern romanın ilk örnekleri olan bu eserler, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatında kaynak metinlere dönüşüp benzer kullanımların yaygınlaşmasında etkili olmuştur. Özetle kurmaca eserlerdeki kullanımların

artışı sayesinde aşk ve yansımaları, birçok açıdan bireyden topluma doğru açıklanan bir işlevle somutlanarak yaygınlaşmış bir his ve deneyime dönüşmüştür, denebilir.

Aşk ile gelişen ve çeşitlenen kavramlardan biri de cinselliktir. Tarihsel süreçte sekülerleşen dünyada cinsellik her yönüyle işlenir. Giddens'a göre özellikle modernizmin yarattığı uygarlıkta cinselliğin saklanması söz konusu değildir Aksine üzerine farklı görüşler beyan edilir ve ayrıntılı şekilde incelenir. Arkaik devrin ilahi öğütlerinden uzaklaştırılır. Geçmişte cinsel baskı üzerine söylenenler, günün şartları içinde özümşenerek kavramın gelişimine katkıda bulunur. Geleneksel ahlak anlayışının dizginlediği cinsellik beraberinde iktidara karşı pragmatik bir mücadele doğurur. Çünkü bu mücadele, aslında, suçladığı erkin organik bir parçasıdır (2010: 23). Özü itibariyle cinsellik, beden ve bedene ait maddesellik, duyuş, haz, güç ve enerjiyi tertipleyen en spekülative, ideal ve en içsel unsurdur (Foucault, 2007: 114). Kavramın değişkenlerinden olan beden de aşkla kurduğu organik bağla işlevsel bir görünümüdür. Zira insan bedeni ruha giydirilmiş bir kıyafet niteliği taşıırken ruhu korumak veya örtmek gibi soyut anlamlar içerir. Cinsellikte ruh ve beden ikilisi ayrılmaz bir parçadır. Cinsellik daha çok fizyolojik bir ihtiyaç olarak görülürken kişinin fiziksel doyumunun ardından kendini onaylama ve onaylanma, yakınlık hissi, sevmeye ve sevilme gibi duygularının geliştiği bir alandır. Freud'a göre cinsellik çocukluk döneminde başlar ve karakter oluşumunda büyük ölçüde etkilidir. Bu yüzden sağlıklı bir çocukluk dönemi geçirmek sağlıklı bir kişilik teşkilinde önemlidir (Karakurt, 2021: 25). Cinselliğin farkındalık düzeyine erişilmesi ve sosyalleşme esnasında ortaya çıkan çatışmalar benlik oluşumunda belirleyici faktörlerdir. Çünkü bu evre içinde "özne kendisini sosyo-kültürel bir yapı içinde simgesel olarak ayırmasar ve belirlerken kendi otantik tekbencilikliğini de kaybeder. Kendisini kültürel bir varlık olarak düşünen özne, giderek kendi özüne yabancılaşır. Bu yabancılaşma da bilinçdışının oluşumuna zemin hazırlar" (Karadeniz, 2021: 69). Kısaca cinsellik hem bedensel hem de kişisel gelişime katkı sağlayan mühim bir değişkendir. Kişinin doğduğu andan ölümüne kadar geçen sürede cinsellik farklı şekillerde varlığını sürdürmeye devam eder. Kurmacanın nesnel gerçeklikle bağı hatırlandığında ise edebî eserlerde aşkın cinselliği doğurabileceği veya tam tersi olabileceği düşüncesi ortaya çıkar. Şöyle ki bireyin kendisini fizyolojik olarak tatmin etmesi ruhsal manada farkındalık durumunu arttırabileceği gibi fiziksel yakınlaşmalar sayesinde ruhsal bir doyum da gerçekleşebilir. Bu bağlamda cinsellik ve aşkın birbiriyle bağlantılı olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Aşk, cinsellik ve erotizm temele inildiğinde birbirinden ayrılamayan üç sacayağıdır. Beşeri aşkın bulunduğu yerde cinsellik ve erotizmin de bulunması kuvvetle muhtemeldir. Aşk ve cinsellikten farklı olarak erotizm, özünde ruhtaki uyanıştan doğan bir dürtüdür. Bu kavram, Yunan mitolojisi ve dilinden hareketle açıklanabilir. Yunan mitolojisinin en bilindik tiplerinden biri olan Eros, üreme ve aşktan sorumlu tanrıdır. Dolayısıyla kavramsal yönüyle erotizmin kökenleri aşk ve cinsellik ile ilintili olarak antik dönemlere dek uzanır. Sözlükte erotizm; "kösnüllük, şehvanîyet"; 'cinsel uyarılara karşı aşırı duyarlılık gösterme'" (TDK, 2011: 812) şeklinde tanımlanır. Zira erotizm, öncelikle ruhsal sonrasında bedensel doyumun oluşturduğu tutku dolu bir düşünce biçimi ve duygudur:

Erotizm, sevişmeden libido elektriklenmesiyle, kendini birbirinde unutmanın estetiği üzerinde yoğunlaşır; organların serüvenine hiç abanmadan 'tahrikçi' olmakla 'çekici' olmak arasındaki nüansları bir sanatçı inceliğiyle yaklaşıyor verir. Eğer kişilerin iç yapılanması botanik kökenli küfürlere daha çok yatkınsa, erotizm ile pornografi arasındaki buğulu cam ayrımını da, hünerli bir 'doğasanat' gizemi içinde tutamaz (Akar, 1999: 22).

Temeli düşüncede var olan erotizm, çevresel etkenlerden de tamamen kopuk değildir. Herhangi bir obje, kıyafet, koku, davranış yahut manalı bir bakış -göreceli olmakla beraber- insana erotik görülebilir: "Erotizm, metadan önce gelen tinsel cazibenin eril ve dişil varlıklarda doyurma/doyurulma sanatı üzerine kuruludur. Reddetme ve teslimiyetin esas alınmasından çok bilişsel olmayan tamamen içsel bir uyanıştır" (Gök Solak, 2022: 98). Tarih içinde bireyin

beklentilerinin değişmesiyle etki alanı genişleyen erotizm, kavramsal bakımdan tutku, aşk, bağlılık, arzu, ölüm gibi kelimelere de çağrışımında bulunur. Bataille'ye göre bedensel erotizm, bireysel kişiliği zorlayan bir unsurdur. Söz konusu zorluk, etkisindeki güç bakımından bir bakıma ölümü ve cinayeti anımsatacak türdendir (1997: 19). Bu tespitin yanında Bataille, erotizmin insanın doğasının düşünce bağlamında ayrıntılı şekilde irdelenmesiyle anlaşılabilceğini belirtir. Ona göre insandaki erotizm ve cinsellik düşünsel bir eylem olmasıyla hayvanî cinsellikten ayrılır. Muhtevasında ironi barındıran düşünce, içerdiği tezatlar neticesinde erotizm ve cinselliğe yasaklar koyar. Bunlar ensest ilişkiler ve aseksüelliktir. Belirtilen yasalara rağmen beşerî bir dürtü/duyuş olan cinsellik, insan için vazgeçilmezdir. Bu durum ise beraberinde bir paradoks doğurur (İşözen, 2016: 35).

Şimdiye dek söylenenler ışığında erotizmin insan zihninde başlayan ve maddesel unsurlarla tetiklenen bir olgu şeklinde tezahür ettiği belirtilebilir. Erotizm kavramıyla alakalı pek çok düşünür farklı görüşler öne sürmüştür. Genel olarak bakıldığında düşünce dünyasında var olup gerçekte canlılığını koruyan, kişiden kişiye göre değişkenlik gösteren ve belli karakteristik özellikleri sayesinde cinsellik kavramından ayrılır. İnsan soyunu derinden etkileyen erotizm, tarihsel düzlemde neredeyse tüm güzel sanatlarda kendini göstermiş ve edebiyatta roman, öykü ve şiir gibi türlerde de yer etmiştir. Oğuz'a göre uyandırdığı estetik veya erotik duygu bakımından şahısların dış görünüşü, dönemin Batılılaşma pratiklerine uygun şekilde, modern Türk edebiyatının ilk eserlerine yansıyan mühim bir mesele olmuştur (2013: 171).

Aşk, cinsellik ve erotizm insanın varoluş meselelerindedir. İnsan düşünce ve duygularındaki tatminini genellikle bu kavramlarla dışa vurur. İnsanın daha çok bilinçdışı ve ilkel tarafındaki unsurların tetiklenmesiyle ortaya çıkabilirler. Çünkü bu kavramlar tecrübe edilirken, haz ilkesi etrafında kalınarak ilkelleşir. Bireyin cinsel manada karakteristik yönelimleri, bilinçdışı birikimi bu duyguları ve eylemleri gerçekleştirirken belli olur. Kişinin varlık düzeyinde kendini arayışı, kimlik kargaşası, bunalımları aşk duygusu ve onun getirdikleriyle gelişim gösterebilir veya daha da karmaşık bir hâl alabilir. Türk edebiyatında sıkça işlenen bu kavramlara Güven Turan farklı bir bakış açısı getirmiştir. Yazar; eserlerinde, 1970'li yıllardan bu güne insan gerçeğini modernist bir tavırla kurguya dökerken cinsellik ve erotizmi ise genellikle aşk ekseninde işler.

2. Yaz Üçgeni Romanında Aşkın Tematik Görünümleri

Güven Turan'ın *Yaz Üçgeni* romanındaki aşk teması, romanın yapı unsurlarına da şekil vermiş ve bu bağlamda okura açıkça hissettirilmiştir. Yazar, romanda aşkı daha çok romantik bir boyutta işlemiş ve kişileri bu yönde canlandırmıştır. Aşk teması şahıslara her anlamda güç veren bir değer niteliğindedir. Roman karakterleri aşkı yarattığı bağlamlarıyla dolu dolu yaşamış ve tüm derinliğiyle hissetmişlerdir. Aşk, kurgu içinde salt bir araç niteliğinde görülmeden, bireylerin dünyalarında merkezi konumda varlığını korumuştur. Aşırı duygulanmanın sonucu olarak olumsuz durumlar, kişilerin karakterlerinde büyük yıkımlar yaratarak benlik arayışının önünü açmıştır. Aşk temasıyla birlikte gelen cinsellik ve erotizm hissi üst düzey yaşanarak beraberinde dostluk duygusunu da doğurmuştur. Bireyin hayata tutunma çabasında ise aşk, temel bir ihtiyaçtır. Kişi, bir başkasına beslediği duygular aracılığıyla kendini gerçekleştirirken aşk, cinsellik hatta erotizmi bir bakıma başat unsurlar şeklinde duyumsamıştır. Çünkü insana varlığını başkası tarafından hem bedensel hem ruhsal olarak hissettirmesi ona kimlik kazandırmada etkili bir yol olarak değerlendirilebilir. Bu bakımdan Güven Turan'ın *Yaz Üçgeni* romanı, aşkı bireyle birlikte merkeze alan modern bir roman örneğidir, denebilir.

Güven Turan'ın son romanı olan *Yaz Üçgeni*'nde aşkın tutkuyla olan bağı; korku, endişe, aldatılma, farklı cinsel yönelimler gibi kullanımların belirginleşmesini sağlar. Barış ve Melis'in birbirine olan aşkı ayrıntılı olarak aktarılırken kişilere yüklenen gelişim ve yenilikler satır

aralarında yer almıştır: *“Benim adım Melis’ dedi kız, elini uzattı. ‘Barış’ dedi sadece, kızın elini hızla tuttu, sıktı, bıraktı; kapağa doğru belli etmeden bakmaya alıştı. Kız, ‘Gelen giden yok, korkma!’ dedi. ‘Korku mu? Korkmak? Niye’ dedi çabuk çabuk”* (Turan, 2015: 10). Romanda Barış ve Melis arasında geçen bu ilk sohbette, korku duygusundan bahsedilmesi romanın ilerleyen kısımlarında ortaya çıkacak diğer hislerin habercisidir. Ayrıca söz konusu kısımlar Barış’ın hayatındaki korkuları konu almış olup, bir kişiye karşı beslediği duyguların kendi içindeki yansımalarını örnekler. Söz gelimi Barış, aşkı dahi korkuyla yaşayan, yer yer metalaştıran ve hayatındaki kadınları başlarda cinsel bir obje gibi gören fakat zamanla benlik bütünlüğünün onlarla anlamlı olduğunu kavrayan bir karakterdir. Cinsellik, Barış için salt bir fiziksel tatminin ötesinde ruhsal bir olgunlaşmanın anahtarıdır. Melis’le aralarındaki şu diyalog aşkın, zamanla erotik bir hâl alarak duygu dünyasının oluşumunda pekiştirici bir güce dönüştüğünü gösterir:

Okşamaya başladı Melis’in ayaklarını Barış. Aptal Japon balıkları gibi curk curk öpüşmekten daha erotikti, daha uyarıcıydı bu. Ayak bileklerinden tuttu birden, çekti, kayarak yaklaştı Melis. Uzandı Barış, Melis’in gömleğinin düğmelerini çözmeye başladı: Sutyen giymemişti. (...) Melis’in içinden çıkmadan yavaşça devirdi üstünden Melis’i, yatırdı, üstüne uzandı. Uzun, çok uzun içinde kalmak, hiç çıkmamak Melis’in içinden... Bunu hiçbir ilişkisinde böyle istememişti (Turan, 2015: 36-37).

Alıntıdan hareketle, beden ve ruhun ayrılmaz bir ikili olduğu anlaşılır. Barış ve Melis’in iç içe geçmiş bedenlerinde birbirini tamamlamış ruhlarının portresi, erotizm kavramı ile harmanlanarak çizilir. Barış’ın kız arkadaşının bedeninden ayrılmak istemeyişi, bir olma hissini ruhen deneyimlemesi eserdeki erotizmin öne çıktığı sahnelerinden biridir. Bu yönüyle romanda duygular oldukça yüksek bir farkındalık durumuyla yaşanır ve okura hissettirilir: *“Ben bayılıyorum senin çıplaklığına’ dedi. ‘Öyleyse soyun, tenimde elbiseni değil, tenini duymak istiyorum’ diye yanıtladı Melis”* (Turan, 2015: 40). Erotizmde çıplaklık olgusunun önemli bir yer teşkil ettiği hatırlandığında romanda çıplaklığa dair çokça sahnenin yer alışı bu bakımdan anlamlı görünür. Çıplaklık, koku, bakışlar, herhangi bir davranış biçimi, ten, gülüş, vücudun herhangi bir bölgesi vb. gibi kullanımlar erotizme dolaylı ya da doğrudan işaret eden unsurlardır:

Yeniden Melis’e dokunmak, onunla derin ve uzun uzun sevişmek istiyordu. Bu kez daha fazla bilincinde olacaktı sevişmenin. Melis’in gövdesinin dilini çözüp çözmediğini deneyebilecekti. Bir şey tuhaftı: Güner’le sevişirken onu ve kendisini tatmin etmeyi tek hissettiği. Melis’le ise kaynaşmayı, evrenin bütün ağırlığından, hatta gövdesinin kitlesinden bile kopmayı yaşamıştı. Hiçbir anlam veremediği şu ‘bedensiz varlıklar’dan birine dönüştüğünü sanmıştı’ (Turan, 2015: 41).

Turan’ın romanlarında cinselliğin hemen her açıdan işlendiği görülür. Bu bağlamda eşcinsellik yahut benzer tarzlarda ilişkilerin bazen örtük bazen de açıkça işlendiği sahnelere rastlanır.¹ Yaz Üçgeni romanında eşcinsellik durumu doğrudan işlenmez, şahısların cinsel yönelimi olarak getirilir. Başkışı konumundaki Barış, iş arkadaşı İris’e karşı ilgi duyması ve yakınlaşmak istemesine rağmen eşcinsel olan İris, aralarında bir şeyler olamayacağını söyleyerek kendini geri çeker: *“İris’in bu karşı koyuşunda Barış’ı aşan bir şey vardı sanki. İris’in üzerinden doğruldu, kanepeden indi, donunu ve pantolonunu çekti, üst düğmeyi ilikledi (...) Salonun koyulaşan laciverdinde gözleri ışıldıyordu İris’in. ‘Ben... Lezbiyenim...’ dedi, sustu”* (Turan, 2015: 133-134). Barış, beklemediği bu tepkiye önce şaşırılmış ve üzülmüş olsa da duygusal manada kısa

¹ Güven Turan’ın eserlerinde eşcinsel eğilimlerin siyasi bir iktidar mücadelesinden çok şahsi yönelimler şeklinde işlendiği söylenebilir. Buna rağmen geçmişten bugüne dek tartışılan cinsellik-iktidar meselesinden tamamen yalıtılmadığını da belirtmekte fayda vardır. Gay ve lezbiyenliğin yer aldığı eserleriyle statik toplumsal cinsiyet rollerine dolaylı bir eleştiri getirdiği sonucuna da varılabilir. Dolayısıyla Turan’ın eserleri; Freud, Foucault, Hegel, Deleuze gibi isimlerin cinsellik kuramları ile feminist yahut queer kuramlarına uygun bir içerik sunması bakımından ayrıca önemlidir.

sürede toparlanır. Dolayısıyla romanda eşcinsellik durumunun mevcudiyeti okura doğal bir yönelim şeklinde sunulmuş ve işlenmiştir denebilir.

Romandaki bir başka ilişki ise aştan ziyade cinsellik düzleminde işlenir. Barış'ın Güner ile olan ilişkisi, karşılıklı tatmin üzerine kuruludur. Bu tarz bir ilişki Barış için pek bir şey ifade etmez. Ancak Melis ile olan birlikteliğinde erotizmin doğurduğu haz ve bu hazla meydana çıkan duygu ve düşünceleri yaşamak isteyen birinin varlığı söz konusudur. Cinsellik ile erotizm arasındaki bu ince bağ; aşk, tutku ve keşfetme içgüdüleriyle başkişinin hayatını ve benliğini anlamlandırmaktadır. Cinsel birliktelik esnasında sadece haz odağında kalmayıp fantezileriyle yarattığı yeni bir evren sayesinde Barış, yaşamaktan zevk alır. Bu sayede kendini farklı yönleriyle keşfeden bir karaktere dönüşerek gelişim sağlar:

Barış'ın öpüşüne öpüşle karşılık vermeye başladı. Dişleri birbirine değdi, dilleri ağızları içine gitti geldi, Melis karnıyla sertçe vurdu Barış'a (...) dudaklarını köprücük kemiğinde gezdirmeye başladı, hafifçe ısırıldı. İnce, kesik bir çığlık attı Melis, kendini geriye çekti. Barış'ın ceketi üstündeydi hâlâ, Melis yakasından tuttu, çekiştire çekiştire çıkarttı, yere savurdu, gömleğini sıyırdı, eğildi, karnını öperken kemerini açmaya çalışıyordu (Turan, 2015: 56).

Aşkın çeşitli boyutlarıyla karşılaşan Barış, sevişmenin romantik olanını, bedensiz varlıklara dönüşmeyi, belli bir andan sıyrılıp evrene yayılmayı ve sert bir cinselliği doyasıya yaşamayı tercih eden bir karakterdir. Bu çeşitlenme esnasında duygu dünyası derinleşen Barış, romanın ilerleyen kısımlarında belirginleşen özgüven yetisinin, içgüdü ile birleşmesi sonucunda benlik bütünlüğü kazanmaya yaklaşacaktır: “Çıplaklığı nasıldı İris'in? Biraz tıknaz gibiydi gövdesi. Nereleri hassastı acaba? Cinsel organının, memelerinin nasıl olduğunu bir an hayal etmek istedi, hemen vazgeçti” (Turan, 2015: 78). Erotizmin düşüncede başladığının güzel bir örneği bu alıntıda hayal kurmak, arzulamak, çıplaklık gibi olguların düşünce ile görselliğin bağdaşıklığına işaret eder. Barış, roman içerisinde farklı kadınlarla yaşadığı münasebetler aracılığıyla düşüncelerini ve duygularını geliştiren, kendini yenileyen birine dönüşür:

Barış Melis'e bakıyordu. İlk kez görür gibi. Sarışınlığı, yüzünün ve gövdesinin inceliği, buna karşın bir kedi kadar gergin, diri, çevik oluşunu ilk kez fark ediyor gibiydi. Bir an önce yemeklerini yemek, gitmek, sevişmek istiyordu. Sadece cinsel bir sevişme, tensel bir sevişme değil, daha derinde, varlığını içinde bir sevişme. Nasıl olacaktı bu? Tenselin bile ötesine geçen bir cinsellik. Olası mıydı? Hiç yaşamamış mıydı bunu? Ayşe'yle ilk gençliklerini, ilk gençliğin meraklarını, tanıma arzularını paylaşmışlardı. Güner'le yaşadığı o cinselliğin, tutkusuz olduğunu şimdi fark ettiği hesaplı kitaplı birlikteliğin de yeri vardı elbette yaşamında. İris? Melis! (Turan, 2015: 87).

Roman içerisinde bazı anlar, karakter için unutulmaz düşünceler yaratır. Barış, öncesinde hissetmediği duyguları birliktelik yaşadığı kadınlarla ilk kez deneyimler ve cinselliğin boyutlarını farklı düzeylere taşır:

“Güner ile olan ilişkisinde sadece tatmin etme ve olma durumu cinselliktir. Kendini rahatlatma denebilir. Fiziksel bir ihtiyacın giderilmesidir. Fakat bu ihtiyacın giderildiğini sanırken; ruha verilen zarar o ihtiyacın giderilmesinden daha fazladır. Fiziksel olarak boşalırken; ruhsal olarak dolmanın örneğidir. Erotizm yeni bir dünyanın kapılarını aralar. Sadece bedene dokunan hisler değil, ruha değen bir mucizedir. Bu yüzden ikisi birbirinden çok farklı hisler ve düşünceler içerir” (Gök Solak, 2022: 109).

Yaz Üçgeni, aşkın derinlikli hâlleriyle okura sunulduğu bir eserdir. Bu açıdan çok yönlülüğü, aşkı, hazzı betimleyen ve karakterler aracılığıyla hayattan yaşantılar sunan bir romandır: “Melis'le sevişirken bir ara yumdu gözlerini. Melis'in dudakları, teni, kokusu, gövdesinin ısı, düşlediğinde dönüşür müydü Hale'ye? Nasıl düşleyebilirdi Hale'yi? Hiç dokunulmamış, algılanmamış bir gövde yerine geçer miydi yaşanmış olanın?” (Turan, 2015: 178). Melis'le tanışıklığı sonrasında hayatına giren Melis'in annesi Hale, Barış'ta farklı hisler uyandıran bir kadındır. Barış, gençlik yıllarında Ayşe, sonrasında Güner ile birliktelik yaşarken duygusal

anlamda ise kendini Melis'te bulur. Ancak Hale ona tutkuyu, istemeyi, merakı tattıran kadın olmuştur. Sonrasında ise kendini keşfetme konusunda sınır tanımayan Barış, sevgilisinin annesine arzulamakta ve sevgiliyle olan cinsel birlikteliğinde bile Hale'yi düşlemektedir. Bireyin, kendini keşfetme sürecine girdiğinde bu durum, sonraları bir ihtiyaca dönüşecektir. Barış da kendini bulma, keşfetme doğrultusunda sürekli olarak arayış içinde olan birey şeklinde bunun örnekler. Kaldı ki o, arzularını tatmin etmek için toplumsal ahlak kurallarını aşabilecek tavırlar da sergiler.² Melis'ten yaşça büyük olan Barış, Hale ile yaşıt sayılabilecek durumdadır. Hale'yi daha çekici bulan Barış, odanın aralanmış kapısından onu izler, sonrasında ise yanına gider:

"Hale'nin ayakucuna diz çöktü, ayaklarını avuçlarının arasına aldı, yüzüne getirdi, kokladı. Sadece hafif bir sabun kokusu vardı ayaklarında Hale'nin. Teninin kokusu, gizli kokusu, neresindeydi gövdesinin? Öpmeye başladı avucundaki ayakları ağır ağır. Ayaklarını öperken gülmedi Hale. Dünyadaki kadınlar Rimbaud'un kadınları gibi değildi sadece. Dudaklarını bileklerine kaydırır Barış. Kasıklarına kadar gelene dek sesini çıkartmadı Hale, kımıldamadı. Barış dudaklarını Hale'nin kasıklarından aralanmış cinsel organına kaydırırken tuhaf, boğuk bir ses çıktı Hale'nin yumulu dudakları arasından, gövdesi bir an gerildi, kaldı. Hale uzandı hızla, saçlarını kavradı Barış'ın, çekti. Hale'nin gövdesinin üstüne kaydır Barış. 'İçime...' dedi Hale. 'Gir. İçime. Gir'. Barış biraz daha kaydırır gövdesini, girdi içine Hale'nin" (Turan, 2015: 196-197).

Bu sahne, erotizmin kişilerin düşünceden duyguya, sonrasında ise metaya ulaşma döngüsünün örneği gibidir. Kaldı ki psikanalitik bağlamda dokunma, duyma, görme gibi duyular erotizm ve cinsellik kavramları içerisinde libidoyu artıran etkenlerdir. Freud, sağlıklı bir cinsel yaşam içinde dokunma eylemini cinsel münasebetin ön şartlarından biri olarak yorumlar. Temasla uyarılan cinsel dürtüler, akabinde birleşmeyi getiriyorsa sapıklıktan ayrılır ve olumlu bir etkene dönüşür (2012: 41). Sapıklıktan yalıtılmış sağlıklı cinsel yaşam, beraberinde benlik bütünlüğünün sağlanmasına yardımcı olur. Dolayısıyla erotizme hizmet eden ve libidoyu arttıran her türlü eylem, kişinin ruhunda da yapıcı etkiler yaratır. Bu tespiti dayandırılarak Barış'ın, fiziksel bakımdan birine sahip olduğunu varsayarken aslında bir bakıma tinsel manada kendini bulduğunu düşündüğü söylenebilir: *"Hiç yaşamamış bir şeydi bu. Hiç kimseyle yaşamadığı... Varlığı bütünüyle cisimsel olmaktan çıkıyordu. Varlığından kopuyordu" (Turan, 2015: 197).* Genç adamın, ruhsal olarak kendini en çok bulduğu, hissettiği kişi Hale olmuştur. Freud'a göre tinsel manada katılımın en yoğun olduğu anlar sapıklık düzeyindeki eylem yahut şekil değiştirmiş anormal itkilerle ortaya çıkar (1989: 45). Aşk, cinsellik ve erotizmin özetlendiği romanın son sayfalarında anlatılmak istenen ise aşkın ruhla birleşmesinden doğan tutku ve erotizmin, kişilerin bedensel ve ruhsal doyumlarının tek bedende birleşmesidir:

"Bir sesle gözlerini açtı. Düşte miydi? Beyaz bir ışık vardı. Yumdu gözlerini. Üstünde bir ağırlık vardı. Yeniden açtı gözlerini, hıçkırmaya benzeyen o sesi yeniden duydu, başını sestene yana çevirdi. Melis kapıda durmuş, bakıyordu. Göz göze geldiler. Melis birden, 'Bu ne yaa... bu ne yaa...' diye bağırılmaya başladı. Doğrulmaya davrandı Barış. Hale üstündeydi. Hale'nin başı göğsündeydi. Bir bacağı kasıkları arasındaydı. Çıplaktılar" (Turan, 2015: 209).

Romanın son kısmında Barış, Melis'in annesi ile olan cinsel ilişkisi sırasında Melis'e yakalanır. Melis'in fenalık geçirmesi sırasında Barış ortalıktan kaybolur. Barış, genç yetişkinlik döneminde, kendi işi ve düzeni olan bir bireydir. Ancak kişisel, ruhsal hatta fiziksel olarak tamamlanmamışlığı yüzünden arayış içerisinde. Romanın son kısmında Barış, kendini gerçekleştirme adına yolculuğuna, düşünceler ekseninde duygulanarak devam eder. Ruh

² Toplumsal kuralların baskıladığı kişilerin cinsel problemleri üzerine araştırmalar yapan Wilhelm Reich'e göre kişi, cinsel hayatını baskıladığı sürece kendince birçok ahlaki ve kültürel savunma şekilleri geliştirir (1989: 40). Bu durum ise kişilik gelişiminde çeşitli psikolojik hastalıklara yol açabilecek ciddi bir problemdir.

aşktan beslenen bir insan olan Barış, özel hayatı içerisinde her zaman bir kadına yer verir. Güner ile ilişkisinin sıradanlığını Melis ile fark etmiştir. Hayatı boyunca çevresindeki kadınları mukayese eden Barış, onların başta fiziksel özellikleri olmak üzere her yönünü ayrıntısıyla değerlendirir. Ne var ki bu değerlendirmeler tek taraflı değildir. Barış, hayatındaki kadınların da kendisine nasıl hissettirdiğini önemser. Çünkü kendi benliğini ve kimliğini başkaları üzerinde arar. Bu nedenle sağlıklı bir benlik gelişiminde kadınlar, aşk, cinsellik, erotizm gibi faktörler ona yardımcı olacak güçlerdir. Melis, genç ve güzel bir kadın olmasıyla Barış'ı ilk görüşte etkiler. Bu birliktelik sonrasında Güner ile olan ilişkisini dahi unutan Barış, erotizmi ilk kez Melis sayesinde tanır. Melis'in tavırları, gülüşü, genç ve dinamikliği onda daha önce hiç deneyimlemediği hisler uyandırmıştır. Söz konusu uyanış, yüksek düzeyde bir farkındalık yaratarak ruhen olgunlaşmanın önünü açar. Erotizm ile gelişen merak duygusu hayatını derinden etkiler ve Barış, bir zaman sonra kendi benliğinin farkına varıp ne istediğini bilen bir bireye evrilir. Özetle Barış'ın her birlikteliği, onun kendini gerçekleştirme serüveninde bir basamağa dönüşür. Ayrıca kişinin iç dünyasının realist bir tarzda sunulurken toplumsal ahlak kurallarından ziyade bireyin ihtiyaçlarına odaklanması ise aşk, cinsellik ve erotizmin modernist bir algıyla kullanıldığına işaret ederek romanın özgün yönlerinden birini oluşturur.

Tartışma/Sonuç

1960 kuşağı içinde şiir ile edebiyat yolculuğuna başlayan Güven Turan; roman, öykü, eleştiri gibi farklı türlerde de eserler verir. Turan'ın eserleri; varoluşçu estetiğe dayanan ve aynı zamanda modern dünyaya, yaşayış ve inanış tarzlarına bolca göndermede bulunan niteliktedir. Romanları ise modern hayatta bireyin sıkça deneyimlediği yalnızlık, kimliksizleşme, ötekileşme, arayış, ayrılık, ölüm, hayal kırıklığı gibi kavramlarla aşk, cinsellik ve erotizmin aynı potada eritildiği modern eserlerdir. Yazarın son romanı *Yaz Üçgeni*, aşkın bileşenleri olan cinsellik ve erotizm kavramlarının çeşitli yönleriyle ve farklı kişiler üzerinde yarattığı etkilere göre kurgulanır. Eserde söz konusu değişkenler doğrultusunda gelişen, ruhsal manada büyüyen ve aynı zamanda farkındalığı artan modernist birey merkeze alınır. Çoğu eserin ortak yapısal özellikler göstermesinde belirtilen temaların ilişkide bulunduğu değişkenlere göre benzer biçimlerde fakat gittikçe olgunlaşan bir şekilde kullanılması da ayrıca önemlidir.

Güven Turan, romanlarında modern yaşamın içerisinde kalabalık ve büyük kentin gölgesinde küçülen, mutsuz ve yalnızlıkla sınıranan modern bireyleri çizmiştir. *Yaz Üçgeni* romanında da benzer bir kullanımla başkışı Barış'ın, melankolik dünyası üzerinden kadın-erkek ilişkilerine, benlik arayışına, modern şehrin kasveti ve bulanıklığına, ruhsal manada ortaya çıkan umut ve yıkımlara değinmiştir. Eserde aşk teması olay, duygu ve iletilen mesajın teşkilinde belirleyici şekilde rol oynamıştır. Aşk temasının sevgi, cinsellik, erotizm gibi nosyonlara eşlik etmesi ise eserin en özgün yönlerinden birini oluşturmuştur.

Son tahlilde denebilir ki Güven Turan, *Yaz Üçgeni* romanıyla modern dünyanın tükettiği insan profilini, aşk duygusuyla beraber psikolojik gerçekliğe uygun şekilde işlemiş; sevgi, cinsellik ve erotizmi ise aşka dair temel araçlar şeklinde sunmuştur.

Kaynakça

- Akar, A. (1999). *Erot-İzm'ler dizisi +18*. BDS Yayınları.
- Atlı, F. (2017). *Aşk-ı Memnu roman kişilerinde beden-ruh ilişkisi Anasır-ı Erbaa'dan Ahlat-ı Erbaa'ya Kretschmer, Sheldon ve Corman'dan Freud'a* (Tez No. 479339) [Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Bataille, G. (1997). *Eros'un gözyaşları*. M. Yakupoğlu (Çev.), Göçebe Yayınları.
- Bauman, Z. (2012). *Akışkan aşk / insan ilişkilerinin kırılmağına dair*. I. Ergüden (Çev.), Versus Kitap.

- Cebecioğlu, E.(2017). *Tasavvuf terimleri ve deyimleri sözlüğü*, Otto Yayınları.
- Çınar, M. (2019). Antik Yunan felsefesinde Empodekles, Platon ve Plotinius'da aşk tanımları ve aşkın tinsel olandan tinsel olana seyri. *Bilgi*, 21(1), 120-140.
- Descartes, R. (2021). *Ruhun tutkuları*. M. Erşen (Çev.), İş Bankası Kültür Yayınları.
- Evis, A. (2020). Güven Turan'ın Dalyan romanında benlik arayışı, *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*. 12(24), 1-32.
- Fisher, H. E. (1992). *Anatomy of love: The natural history of monogamy, adultery and divorce*. W. W. Norton & Company.
- Foucault M. (2007). *Cinselliğin tarihi*. H. U. Tanrıöver (Çev.), Ayrıntı Yayınları.
- Freud, S. (1989). *Cinsel yasaklar ve normal dışı davranışlar*. M. Sencer (Çev.), Ara Yayıncılık.
- Freud, S. (2011). *Haz ilkesinin ötesinde ben ve id*. A. Babaoğlu (Çev.), Metis Yayınları.
- Freud, S. (2012). *Cinsiyet üzerine*. A. A. Öneş (Çev.), Say Yayınları.
- Giddens A. (2010). *Mahremiyetin dönüşümü -modern toplumlarda cinsellik.-Aşk ve erotizm-. İ. Şahin (Çev.), Ayrıntı Yayınları.*
- Gök Solak, K. (2022). *Güven Turan'ın romanlarında yapı ve tema* (Tez No. 723558) [Yüksek lisans tezi Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- İbn-i Sina (2000). *Aşk hakkında risale*, Sır Yayıncılık.
- İşözen, H. (2016). Georges Bataille Düşüncesinde aseksüel düşünce geleneği eleştirisi ve erotizm-. *Aydın Toplum ve İnsan Dergisi*. 2(3), 21-42.
- Karadeniz, M. (2021). *Müebbet krizalit: Özcan Ergüder'in öykücülüğü*. Sonçağ Akademi.
- Karakurt, Y. (2021). *Toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsellik kalitesi ilişkisinde sosyal onay ihtiyacının aracı rolü* (Tez No. 673903) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya M. (1995). Farabi. *İslam ansiklopedisi*. 12, 162-163. Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- Mevlana (2005). *Konularına göre açıklamalı Mesnevi tercümesi 1-2*. Ş. Can (Edl.), Ötüken Yayınları.
- Oğuz, O. (2013). Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun romanında beden. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 37(1), 167-199.
- Platon (2020). *Şölen-Dostluk*. S. Eyuboğlu, A. Erhat (Çev.), İş Bankası Kültür Yayınları.
- Reich W. (1989). İnsanın kişilik özerkliği için cinsel devrim. B. Onaran (Çev.), Payel Yayınevi.
- Schopenhauer, A. (2006). *Yaşam bilgeliği üzerine aforizmalar*. M. Tüzel (Çev.), İş Bankası Yayınları.
- Sternberg, R. J. (1986). *A triangular theory of love*. *Psychological Review*. (93), 119-135.
- Turan, G. (2015). *Yaz Üçgeni*. Yapı Kredi Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe sözlük* (11. baskı). Türk Dil Kurumu.
- Uştuk, O. (2016). Aşk örüntüleri üzerine bir anlatı analizi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 16(3), 59-70.
- Ülken, H. Z. (1993). *İslam felsefesi*. Doğu-Batı Yayınları.

Extended Abstract

Güven Turan, who entered the world of literature with the genre of poetry, also produced works in genres such as novels, short stories, essays, and criticism. Turan, who puts existential aesthetics at the center of most of his works, has also shaped the thematic patterns of his works according to the basic variables of the movement in question.

Considering the common points in Güven Turan's novels, it is seen that he includes human and human relations, and therefore, artistic and scientific phenomena that humanity can create. In this respect, the author, who adopts the aesthetic value of modern literature and benefits

from the diversity of science and more art, places the human being at the center of his works. It makes the reader feel the inner world of a person realistically. Turan's novel "Yaz Üçgeni" is a novel written in this direction and tells about the individual. It is obvious that the author gives more and more place to existential perception, as in his first works, and also uses this content in his last novel, *Yaz Üçgeni*. This situation, which is felt in the thematic aspect of the novel, also has a functional mission on the structural elements. The events experienced by individuals, their dialogues with each other, and their inner conversations are examples of these. The deep analysis of the characters in the novel compared to the other elements made the themes of love; sexuality and eroticism come to the fore. The author, who reveals the inner world of the individual realistically, writes about love and its components realistically. In the novel *Yaz Üçgeni*, individuals who have a place in modern life, their search in their spiritual world, and their drift towards the emotions they need in this process are discussed. One of the most important themes in Turan's novels is love. Accordingly, sexuality and eroticism, which we encode as components of love, are also frequently included in the work. The design of dual or distorted relationships around the axis of love allows the creation of a unique universe. The necessity of love, sexuality, and eroticism, which exist in every phase of human history, for the change and even development of the individual is made perceivable for the reader between the lines throughout the novel. The psychological aspects of the people in the novel, their choices about life, and their hidden thoughts are shaped by the influences of modernist thinking and living. The spiritual turmoil of the protagonist of the novel pushes him into an emotional void, causing the formation of a sentimental atmosphere based on loneliness, the need for love, and the search for self. Such an atmosphere with all the variables it contains creates a structure in the work that is compatible with modern life and the understanding of literature. According to the protagonist, the concepts of love, sexuality and eroticism are concepts that are learned over time and that he distinguishes as a result of his own experiences. While he maintains the monotony in his first relationship in line with the need just because he exists, he experiences the feeling of love directly in his second relationship. She realizes the nuances of eroticism that emerges in connection with the theme of love through another relationship. The fact that love, sexuality, and eroticism are separate concepts is highlighted in the novel through the axis of relationships with different people. However, the unproductive relations that will emerge as a result of the separation of these three concepts from each other find their way in the novel as well. The protagonist's sense of loneliness and inability to reach self-integrity not only determines the general course of the fiction, but also causes the work to be terminated ambiguously. Distancing oneself from society, alienation is noticed by situations rather than events experienced by the person. Apart from the mentioned issues, it is clear that love and sexuality take place between more than two people and sometimes in the form of homosexual intimacy in accordance with the modern novel understanding. The in-depth processing of love in Turan's novels is also reflected in his novel *Yaz Üçgeni*, and it is understood that the feeling of love spreads to the thematic structure from its purest to its most erotic state. In the novel, in which the feeling of love is given as a source of strength, helping people to find themselves, indirect affirmations about the sublimity of love are also included. Emphasizing the feeling of love in relationships that seem appropriate to the value judgments of the society or that are distorted are the concrete manifestations of the affirmation in question in the novel. The constructive effect of love in gaining self-integrity is supported by sexuality and eroticism, which determines the message's nature. The language and style are not drowned in symbols but shift to a lyrical discourse from time to time to gain functionality in making the feeling of love clearly felt in the work. The detailed presentation of sexual intercourse scenes, the precise depiction of

tastes representing eroticism, and direct discourses on one's view of love seem meaningful in terms of the mentioned language preference.

The aim of this study is to examine the effects of the concepts of love, which is one of the thematic powers of the author Güven Turan's *Yaz Üçgeni*, and the sexuality and eroticism that develop with it, on the individuals of the novel. The research was conducted with qualitative and text-centered methods. The scope of the article was discussed by making use of the novels and theoretical books, as well as theses and articles. As a result of the examinations and evaluations, it was concluded that the love in Güven Turan's novel *Yaz Üçgeni* brings sexuality and eroticism with it to the modern life structure, and therefore the individuals of the novel embark on an adventure of self-realization as an ontic showdown.